

Sobór Watykański II (1962-1965)

Konstytucja o liturgii świętej
Sacrosanctum Concilium

Sobór Watykański II został zwołany przez św. Jana XXIII (1958-1963). Papież dążył do przedstawienia w sposób pozytywny nauki Kościoła i dostosowania działań duszpasterskich do aktualnych realiów (*aggiornamento*).

Po śmierci Jana XXIII obradom soborowym przewodniczył św. Paweł VI (1963-1978). Za jego pontyfikatu wprowadzano w życie postanowienia soborowe.

Dokumenty soborowe

Konstytucja – obszerny dokument, który wypowiada się w sprawach podstawowych i przedstawia je w sposób możliwie istotny i pełny.

Dekret – dokument zawierający ogólne i szczegółowe wskazówki dotyczące sposobu życia określonych kręgów osób.

Deklaracja – oświadczenie Kościoła, w którym zajmuje on stanowisko wobec konkretnych spraw.

Konstytucje:

1. Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*.
2. Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*.
3. Konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym *Dei verbum*.
4. Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*.

Dekrety:

5. Dekret o środkach społecznego przekazywania myśli *Inter mirifica*.
6. Dekret o Kościołach wschodnich katolickich *Orientalium Ecclesiarum*.
7. Dekret o ekumenizmie *Unitatis redintegratio*.
8. Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele *Christus Dominus*.
9. Dekret o przystosowanej odnowie życia zakonnego *Perfectae caritatis*.
10. Dekret o formacji kapłańskiej *Optatam totius*.
11. Dekret o apostołstwie świeckich *Apostolicam actuositatem*.
12. Dekret o działalności misyjnej Kościoła *Ad gentes divinitus*.
13. Dekret o posłudze i życiu kapłanów *Presbyterorum ordinis*.

Deklaracje:

14. Deklaracja o wychowaniu chrześcijańskim *Gravissimum educationis*.
15. Deklaracja o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich *Nostra aetate*.
16. Deklaracja o wolności religijnej *Dignitatis humanae*.

Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium* (Sesja III, 4 grudnia 1963 r.).

Wstęp

Rozdział I: Ogólne zasady odnowy i rozwoju liturgii.

I. Natura liturgii świętej i jej znaczenie w życiu Kościoła.

II. Wychowanie liturgiczne i czynne uczestnictwo w liturgii.

III. Odnowienie liturgii.

A. Zasady ogólne.

B. Zasady wynikające z hierarchicznego i wspólnotowego charakteru liturgii.

C. Zasady wynikające z dydaktycznego i duszpasterskiego charakteru liturgii.

D. Zasady dostosowania liturgii do charakteru i tradycji narodów.

IV. Rozwój życia liturgicznego w diecezji i w parafii.

V. Rozwój duszpasterstwa liturgicznego.

Rozdział II: Święte misterium Eucharystii.

Rozdział III: Inne sakramenty i sakramentalia.

Rozdział IV: Liturgia godzin.

Rozdział V: Rok liturgiczny.

Rozdział VI: Muzyka sakralna.

Rozdział VII: Sztuka kościelna i sprzęty liturgiczne.

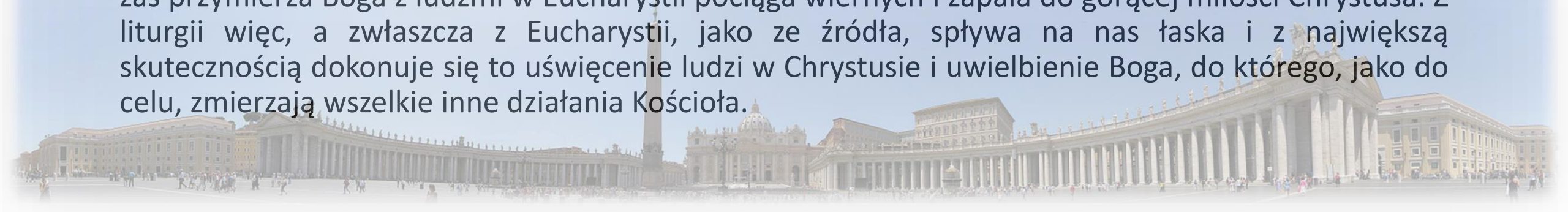
Dodatek: Oświadczenie Powszechnego Soboru Watykańskiego II w sprawie reformy kalendarza.

Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*

8. **Ziemska liturgia daje nam przedsmak uczestnictwa w liturgii niebiańskiej** sprawowanej w świętym mieście, Jeruzalem, do którego pielgrzymujemy, gdzie Chrystus zasiada po prawicy Boga jako sługa świątyni i prawdziwego przybytku. W ziemskiej liturgii ze wszystkimi zastępami niebieskich duchów śpiewamy Panu hymn chwały. Wspominamy ze czcią świętych i spodziewamy się, że Bóg dopuści nas do ich grona. Wyczekujemy Zbawiciela, naszego Pana Jezusa Chrystusa, aż się ukaże jako nasze życie, i my razem z Nim ukażemy się w chwale.

10. **Liturgia jednak jest szczytem, do którego zmierza działalność Kościoła, i zarazem jest źródłem,** z którego wypływa cała jego moc. Albowiem apostołskie prace zmierzają do tego, aby wszyscy, którzy przez wiarę i chrzest stali się dziećmi Boga, razem się gromadzili, pośród Kościoła chwalili Boga, uczestniczyli w ofierze i spożywali Wieczerzę Pańską. Z drugiej strony liturgia pobudza wiernych, aby posileni „wielkanocnym sakramentem”, „żyli zjednoczeni w Bożej dobroci”. Modli się, aby „przestrzegali w życiu zobowiązań płynących z sakramentu, który z wiarą przyjęli”. Odnowienie zaś przymierza Boga z ludźmi w Eucharystii pociąga wiernych i zapala do gorącej miłości Chrystusa. Z liturgii więc, a zwłaszcza z Eucharystii, jako ze źródła, spływa na nas łaska i z największą skutecznością dokonuje się to uświęcenie ludzi w Chrystusie i uwielbienie Boga, do którego, jako do celu, zmierzają wszelkie inne działania Kościoła.

Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*

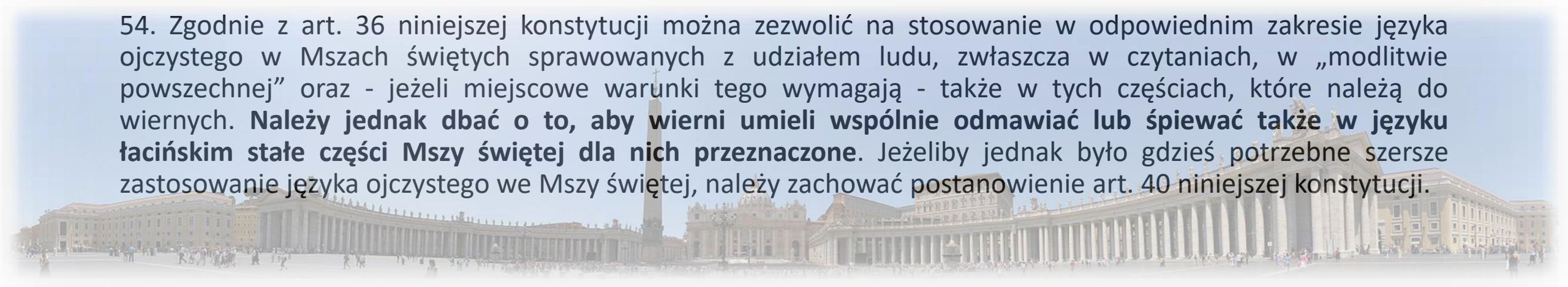
36. § 1. W obrządkach łacińskich zachowuje się **używanie języka łacińskiego** poza wyjątkami określonymi przez prawo szczegółowe.

§2. Ponieważ jednak we Mszy świętej, przy sprawowaniu sakramentów i w innych częściach liturgii używanie języka ojczystego nierzadko może być bardzo pożyteczne dla wiernych, można mu przyznać więcej miejsca, zwłaszcza w czytaniach i pouczeniach, w niektórych modlitwach i śpiewach, stosownie do zasad, które w tej dziedzinie ustala się szczegółowo w następnych rozdziałach.

§3. Przy zachowaniu tych zasad powzięcie decyzji o wprowadzeniu języka ojczystego i o jego zakresie należy do kompetentnej kościelnej władzy terytorialnej, o której mowa w art. 22 §2; w wypadku zaś, gdy sąsiednie okręgi używają tego samego języka - po zasięgnięciu rady także ich biskupów. Decyzja ta musi być zatwierdzona przez Stolicę Apostolską.

§4. Przekład tekstu łacińskiego na język ojczysty przygotowany do użytku liturgicznego powinien być zatwierdzony przez wyżej wspomnianą kompetentną kościelną władzę terytorialną.

54. Zgodnie z art. 36 niniejszej konstytucji można zezwolić na stosowanie w odpowiednim zakresie języka ojczystego w Mszach świętych sprawowanych z udziałem ludu, zwłaszcza w czytaniach, w „modlitwie powszechnej” oraz - jeżeli miejscowe warunki tego wymagają - także w tych częściach, które należą do wiernych. **Należy jednak dbać o to, aby wierni umieli wspólnie odmawiać lub śpiewać także w języku łacińskim stałe części Mszy świętej dla nich przeznaczone.** Jeżeli by jednak było gdzieś potrzebne szersze zastosowanie języka ojczystego we Mszy świętej, należy zachować postanowienie art. 40 niniejszej konstytucji.

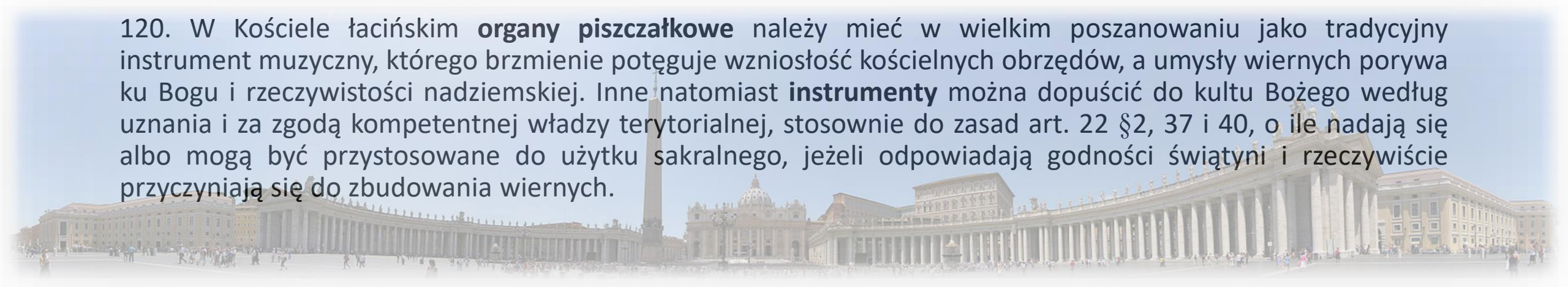
Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*

116. Kościół uznaje **śpiew gregoriański** za własny śpiew liturgii rzymskiej. Dlatego w liturgii powinien zajmować on pierwsze miejsce wśród innych równorzędnych rodzajów śpiewu. Nie wyklucza się ze służby Bożej innych gatunków muzyki kościelnej, zwłaszcza polifonii, byleby odpowiadały duchowi sprawowanej liturgii, zgodnie z art. 30.

118. Należy umiejętnie pielęgnować **religijny śpiew ludu**, aby głos wiernych mógł rozbrzmiewać podczas nabożeństw i samej liturgii, stosownie do zasad i przepisów rubryk.

119. W niektórych krajach, zwłaszcza na misjach, żyją ludy posiadające **własną tradycję muzyczną**, która ma doniosłe znaczenie dla ich życia religijnego i społecznego. Dlatego należy odnosić się do tej muzyki z szacunkiem i przyznawać jej odpowiednie miejsce w kształtowaniu zmysłu religijnego tych ludów oraz w dostosowywaniu kultu do ich charakteru, w myśl art. 39 i 40. Z tego też powodu w formacji muzycznej misjonarzy trzeba pilnie troszczyć się o to, aby w miarę możliwości potrafili oni pielęgnować tradycyjną muzykę tych ludów, tak w szkołach, jak i w liturgii.

120. W Kościele łacińskim **organy piszczałkowe** należy mieć w wielkim poszanowaniu jako tradycyjny instrument muzyczny, którego brzmienie potęguje wzniosłość kościelnych obrzędów, a umysły wiernych porywa ku Bogu i rzeczywistości nadziemskiej. Inne natomiast **instrumenty** można dopuścić do kultu Bożego według uznania i za zgodą kompetentnej władzy terytorialnej, stosownie do zasad art. 22 §2, 37 i 40, o ile nadają się albo mogą być przystosowane do użytku sakralnego, jeżeli odpowiadają godności świątyni i rzeczywiście przyczyniają się do zbudowania wiernych.

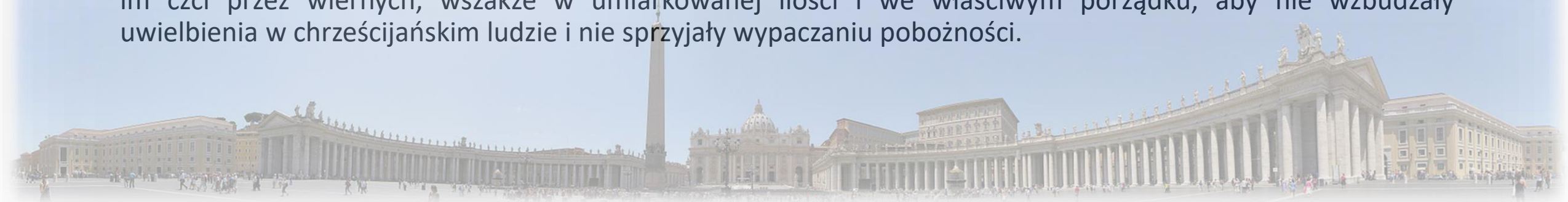

Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*

123. Kościół nie uważał żadnego stylu za swój własny, lecz stosownie do charakteru i uwarunkowań narodów oraz potrzeb różnych obrządków dopuszczał formy artystyczne każdej epoki, tworząc z biegiem wieków skarbiec sztuki, który z całą troską winien być zachowywany. Także **sztuka współczesna wszystkich narodów i regionów może się swobodnie rozwijać w Kościele**, byle z należną czcią i szacunkiem służyła świątyniom i obrzędowi liturgicznemu. Wówczas będzie ona mogła dołączyć swój głos do tego wspaniałego hymnu chwały, jaki w minionych wiekach najwięksi artyści wyśpiewywali na cześć katolickiej wiary.

124. Niech w popieraniu i otaczaniu opieką prawdziwej sztuki kościelnej ordynariusze mają na uwadze raczej szlachetne piękno, aniżeli wyłącznie okazałość. Odnosi się to również do szat liturgicznych i zdobnictwa. Biskupi niech czuwają, aby stanowczo nie dopuszczać do kościołów i innych miejsc świętych takich dzieł sztuki, które nie licują z wiarą, obyczajami i chrześcijańską pobożnością oraz obrażają uczucia religijne czy to z powodu nieodpowiedniej formy, czy też niskiego poziomu artystycznego, przeciętności lub naśladownictwa. Przy budowie świątyń należy troskliwie dbać o to, aby były przystosowane do sprawowania liturgii oraz ułatwiały wiernym czynny w niej udział.

125. Należy stanowczo zachować zwyczaj umieszczania w kościołach **wizerunków świętych** celem oddawania im czci przez wiernych, wszakże w umiarkowanej ilości i we właściwym porządku, aby nie wzbudzały uwielbienia w chrześcijańskim ludzie i nie sprzyjały wypaczeniu pobożności.

Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium*

73. „Ostatnie namaszczenie”, które także i to lepiej można nazwać „namaszczeniem chorych”, nie jest sakramentem przeznaczonym tylko dla tych, którzy znajdują się w krańcowym niebezpieczeństwie utraty życia. Odpowiednia zatem pora na przyjęcie tego sakramentu nastaje już wtedy, gdy wiernemu zaczyna zagrażać śmierć z powodu choroby lub starości.

74. Oprócz oddzielnych obrzędów namaszczenia chorych i Wiatyku trzeba ułożyć obrzęd ciągły, w którym namaszczenia udzielać się będzie choremu po spowiedzi, a przed przyjęciem Wiatyku.

75. Liczbę namaszczeń należy odpowiednio zmniejszyć, a modlitwy wchodzące w skład obrzędu namaszczenia chorych tak opracować, aby odpowiadały różnym stanom chorych przyjmujących ten sakrament.

Polecenia:

1. Wymień papieży Soboru Watykańskiego II oraz daty jego rozpoczęcia i zakończenia.
2. Na podstawie tytułów dokumentów Soboru Watykańskiego II wskaż poruszane podczas jego obrad tematy.
3. Na podstawie wybranych fragmentów Konstytucji o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium* przedstaw stanowisko Soboru Watykańskiego II w zakresie liturgii.
4. Zaproponuj działania przybliżające wiernym naukę, że „ziemska liturgia daje nam przedsmak uczestnictwa w liturgii niebiańskiej” (KL 8).

(Zdjęcia wykorzystane w prezentacji: Wikipedia).

Dziękuję za uwagę.

Króluj nam, Chryste!

